

Współrzędne: Szerokość - 52.862083, Długość - 22.137365

Kościół p. w. Miłosierdzia Bożego choć nie jest obiektem zabytkowym (zbudowany po 1992 roku) jest wspomnieniem ciekawych historii zarówno samej miejscowości jak i poprzedniego kościoła, który stał dokładnie w tym miejscu.

Historia miejscowości

Powstała w 1799 roku miejscowość, leżąca w granicach państwa Pruskiego na obszarze tzw Prus Nowo- Wschodnich nosiła początkowo nazwę Gross Königshuld. Skuszeni bezpłatnymi przydziałami ziemi, ulgami budowlanymi oraz odroczeniami służby wojskowej, osiedlali się tutaj koloniści z Brandenburgii, Makleburgii, Wirtembergii i Pomorza. W 1807 z powodu zmian politycznych, wieś znalazła się w granicach Księstwa Warszawskiego i tym samym zmieniła nazwę na dzisiejszą Paproć Dużą. Koloniści (a było ich około 68 rodzin) zasymilowani z okoliczną ludnością pozostali jednak na miejscu. Małżeństwa polsko- niemieckie nie były tu rzadkością. Wraz z dużą ilością niemieckich kolonistów powstała potrzeba budowy świątyni , którą wybudowano w 1848 roku- dziesięć lat po utworzeniu parafii ewangelicko- augsburskiej.

Miejsce lokalizacji świątyni było wyjątkowe- powstało mianowicie na przecięciu dziewięciu dróg dojazdowych prowadzących do sąsiednich miejscowości. Wieża kościelna była centralnym punktem wsi, wokół którego w promieniu 200 metrów biegła droga wiejska przy której promieniście ułożone były chaty z gospodarstwami. Patrząc na mapę wyraźnie widać ten nietypowy, oryginalny układ, który na naszych terenach jest niespotykany. Nawiązuje on do stosowanego w baroku, geometrycznego układu gwiazdźdźistego (jako koncepcji miasta idealnego), gdzie w centrum wielkiego koła sytuowano często wieżę pałacu (np. w Karlsruhe w Bawarii).

Historia miłosna

Z miejscowością tą wiąże się też wiele romantyczny epizod związany z naszym Marszałkiem- Józefem Piłsudskim. Niebawale rozkochany w pięknej rozwódce wyznania luterańskiego- Marii Juszkiewiczowej, zapragnął udowodnić jej swoje uczucia przed ołtarzem. Ponieważ nie było to możliwe w kościele katolickim, Piłsudski zmienił swoje wyznanie na ewangelicko- augsburskie i właśnie w kościele w Paproci Dużej, dnia 15 lipca 1899 roku o godzinie 10 rano przyrzekł swojej pierwszej małżonce miłość na dobre i złe. O wielkiej determinacji młodych małżonków świadczył fakt że w tym okresie Józef Piłsudski był poszukiwany od 6 lat za działalność konspiracyjną w PPS, w której to organizacji działała również Maria.

Nowa historia kościoła

Kościół p. w. Miłosierdzia Bożego i historyczny układ urbanistyczny

Kościół ewangelicki, który przetrwał dwie wojny światowe, po tej drugiej zaczął popadać w ruinę a w końcu w 1967 roku zakupił go miejscowy rolnik, który go wyburzył. Kościół przestał istnieć, a na Paproć padła klątwa. Ponoć po zmierzchu pojawiały się na wsi indy bez oczu. Nikt nie wiedział skąd przychodzą i dlaczego jęczą jak umierający ludzie. Domyślano się jedynie, że to kara za rozbiorę świątyni. Postanowiono w tym samym miejscu zbudować drugi kościół. Sołtys Paproci Dużej (Łuniewski) zgłosił się do historyka sztuki Adama Dolistowskiego i opowiedział mu przejmującą historię miejscowości. Z jego inspiracji (Dolistowskiego) powstał projekt nowego kościoła, którego architektami byli Janusz Kaczyński i Barbara Miron Kaczyńska. Opierając się na jedynej istniejącej fotografii i przekazach ustnych miejscowej ludności w 1998 ukończono budowę kościoła rzymsko-katolickiego pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego, będącego repliką kościoła sprzed stu lat. Ponoć po wyświęceniu i konsekracji kościoła upiorne indy zniknęły.